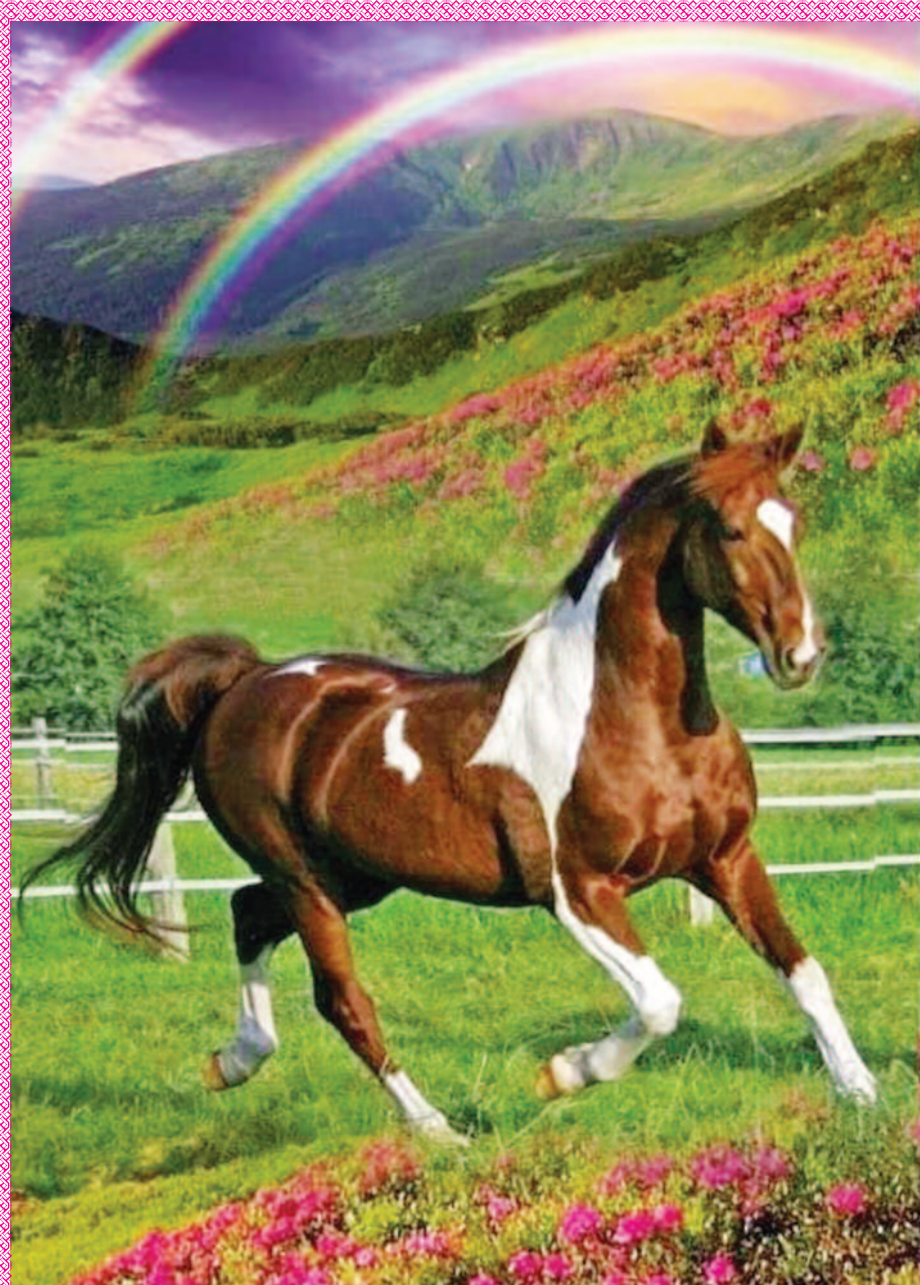


Український ВІСНИК



Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXIX. № 11-12 (червень) 2022



Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Про благодійні концерти у Бухаресті та Сереті
- ❖ З Україною в серці
- ❖ XXVI-ий випуск Буковинського Міжетнічного фестивалю «СПІВЖИТТЯ»
- ❖ Шевченко у Ботошанах
- ❖ Делегація вчителів з України відвідала Сучавщину
- ❖ Що означає бути святим

Розпрягайте, хлопці, коні,
Та й лягайте спочивать,
Ая піду в сад зелений,
В сад криниченьку копатъ.

Кампанія зі збору коштів для дітей в Україні «Голоси за мир»

1 червня Фонд «Bethany» разом зі своїми інституційними партнерами та за підтримки Бізнес-організації – OFA UGIR, Румунської Асоціації Грамотності, до якої приєдналися компанії AGEO Evens, Avisso та Союз українців Румунії розпочали кампанію зі збору коштів для дітей в Україні «Голоси за мир». Публіка була запрошена на надзвичайний концерт за участі артистів Румунської Національної Опери в Ясах, за підтримки Національної Консерваторії ім. Джордже Енеску та Національного Атенеуму в Ясах.

Організатори повідомили, що всі кошти, зібрані під час концерту, а також за підсумками акції, яка відбудеться з 15 травня по 15 червня 2022 року, будуть передані Союзу українців Румунії, який спрямує їх на відбудову Бородянської дитячої музичної школи, повністю знищеної російськими загарбниками та на забезпечення доступу дітей-біженців у Румунії до дистанційного навчання.

У межах заходу з концертом виступив також Яський дитячий хор. Крім цього, був проведений телеміст за участі двох спеціальних гостей з України: директорки Вінницької дитячої школи мистецтв «Вишенька» Тетяни Заїчко та тимчасової виконавчої обов'язків директора Бородянської дитячої музичної школи Оксани Шевченко, які висловили подяку за запрошення до участі у цьому заході, а також подякували за зразковий спосіб, в який румунський народ, центральні та місцеві органи влади, неурядові організації, благодійні організації та волонтери долучилися до допомоги українському народові, який зараз переживає неймовірні випробування через вторгнення Російської Федерації в Україну.

Всесвітній День вишиванки та українських вишивок відзначили у Бухаресті

Комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії організував 14-17 травня культурний захід «Всесвітній день вишиванки та українських вишивок» – міжнародне свято, покликане зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишитого українського одягу.

Під час заходу відбулися:

- Виставка українських вишиванок та вишивок;
- Презентація книги «Українські вишивки»;
- Симпозіум «Символ українських вишивок»;
- Концерт, на якому виступили, ансамблі Бухарестської та Тіміської філій СУР, актриса Магдаліна Беческу та співак Ніку Нікушор;
- Акція протесту проти війни в Україні – перед Посольством Росії в Бухаресті;
- Парад українського народного одягу – перед Посольством України в Бухаресті;
- Зустріч з біженцями з України;
- Мистецький вечір «Заспіваймо разом».

У заході взяли участь члени СУР, журналісти та члени Спілки письменників Румунії.

На зустрічі з біженцями з України, взяв участь і голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький.



Привітання голови СУР Миколи Мирослава Петрецького з нагоди Дня захисту дітей

Діти – це найбільше у світі багатство і сама суть нашого існування. 1 червня, День, який ми їм присвячуємо, також є найкращою нагодою показати їм нашу любов і вдячність, а також взяти на себе зобов'язання відстоювати їхні права.

У Міжнародний день захисту дітей увага всіх прикута до них, особливо до мільйонів дітей, які постраждали від війни в Україні, котрі зазнали важких травм. Багато з них, тікаючи від війни, були розлучені з сім'ями, знайшовши притулок в Румунії та інших країнах, інші залишилися вдома, не маючи доступу до медичних послуг та освіти.

Союз українців Румунії залишається поруч з дітьми-біженцями з України, а також з дітьми з малозабезпечених сімей української спільноти в Румунії і дякує всім волонтерам та донорам, які підтримують нас в цей період!

Дорогі діти, будьте здорові, ростіть розумними і добрими, зіграйте кожного своєю усмішкою, насолоджуйтеся дитинством і любов'ю оточуючих! Вітаємо всіх дітей і тих, хто зберігає в душі дитинство!



«День вишиванки» у Клужі

Клузька філія Союзу українців Румунії організувала в суботу, 14 травня, захід під назвою «День вишиванки», в якому взяли участь члени філії разом із гостями з України, які зараз проживають у місті Клуж-Напока.

Захід розпочала його ініціатор, головний редактор дитячого журналу «Дзвоник», що видається під егідою СУР, та засновник «Клубу української малечі» Людмила Дорош. Захід розпочався презентацією виникнення свята «День вишиванки», описом традиційних українських сорочок, символіки вишивки, різноманітності рослинних, квіткових та геометричних мотивів, що прикрашають традиційні сорочки, та їх значення, і завершився читанням легенди про вишиванку.

Як завжди, в «Клубі української малечі» була проведена творча майстерня, цього разу пов'язана з вишиванкою. Так, діти створювали традиційні орнаменти вишивки із термонамистин, з якої виходили все нові й унікальні орнаменти, а діти старшого віку, до яких приєдналися і їхні мами й бабусі, зробили вишивку на картоні в техніці String art. Робочу атмосферу підтримували українські народні пісні у виконанні учасників заходу. На завершення учасники отримали безкоштовний «Румунсько-український розмовник», а також журнали та газети, які видає СУР.

Вдячність і радість на обличчях присутніх, які знайшли в осередку філії місце для розради, де девізом є злагода, місце зустрічі для тих, хто підтримує і пропагує прекрасну українську культуру та мову, місце, де зароджується справжня дружба, увінчують місію Союзу українців Румунії щодо організації подібних заходів, спрямованих на згуртування людей, популяризацію української мови, культури та літератури.

Сату-Марська філія СУР відзначила Міжнародний день вишиванки

15 травня у с. Тарна-Маре Сату-Марська філія СУР організувала ушосте культурний захід «Всесвітній день вишиванки». Метою заходу була популяризація української та румунської вишиванок, українських цінностей та традицій.

Захід розпочався виконанням державних гімнів Румунії та України, а голова Союзу українців у

Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, Радун Рока – префект повіту Сату-Маре, депутат Адриан Козма, Ромео Поп – заступник префекта повіту Сату Маре, Моніка Собіус – мер села Тарна Маре, Жанна Микитюк – директор музею «Будинок Пінтя» у Велятино та директор спеціальної школи I-III ст. Закарпатської обласної ради – Хустський район, Україна, Маріанна Марусинець, директор Департаменту освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації, Ольга Журавська-Товмач – начальник управління економічного розвитку міськвиконкому – Рада України,



Київська область, Антон Цейпеш – міський голова села Королево Виноградівського району й Емерік Бенедек, начальник управління освіти, молоді та спорту Закарпатської облдержадміністрації розповіли про важливість збереження національних цінностей, збереження та популяризацію традицій у сучасному суспільстві.

У святкуванні «Дня української вишиванки» також взяли участь: представники Ради Союзу українців Румунії: голова Бігорської філії СУР Наталія Пап, скарбник СУР та перший заступник голови філії СУР Сату Маре Василь Бучута; представники партнерів: Лівіу Марта – керівник музею повіту Сату-Маре, Добош Чобо, директор середньої школи ім. Геллерта Шандора – Мікула; Рената Сопоян – заступник директора середньої школи ім. Геллерта Шандора – Мікула; Павло Фабріц – заступник мера села Королево, Іван Гайдук – сільський староста Хіджа (село Королево) Виноградівського району; представники адміністрацій та установ з Румунії та України: Радун Янку, керівник апарату префекта, повіт Сату Маре, Анішоара Бойтор – генеральний шкільний інспектор – повіт Сату Маре, Роберт Ласло – керівник повітового центру збереження та популяризації традиційної культури – Сату Маре, Феліціан Поп – заступник директора повітового центру збереження та популяризації традиційної культури – Сату Маре,

(Продовження на 4 стор.)

Майже 15 років мешканці однієї вулиці Верхньої Рівні, в якій проживають переважно українці, перебувають в атиповій для XXI століття ситуації. Незважаючи на десятки спроб, у тому числі письмові депутатські запити, з якими Микола Мирослав Петрецький звертався до міністра економіки, 15 домогосподарств досі не підключені до електромережі, навіть якщо мають усі дозволи на будівництво та дотримуються всіх норм планування.

Тим більшим було здивування, коли він побачив, що у відповіді на останній депутатський запит просто переписали положення однієї статті із Закону №123/10 липня 2012 р., переклавши відповідальність на A.N.R.E. (Національний регулятор в сфері енергетики), і це при тому, що цей аспект не згадувався ніде в усій попередній переписці. Тому представник українців у парламенті знову попросив пояснень у міністра енергетики Вірджіла Даніеля Попеску щодо причин такого стану речей у Верхній Рівні.

Він зажадав інформацію про конкретні заходи, які будуть вжиті у цьому питанні, а також пояснень, чому вже понад 14 років мешканці вулиці Каля Ферате у Верхній Рівні не приєднанні до мережі електропостачання, хоча мають усі необхідні дозволи.

Нещодавно, депутат Микола Мирослав Петрецький звернувся до міністра освіти з проханням уточнити процедуру, за якою молоді біженці з України можуть отримати доступ до наступного циклу освіти та критерії вступу до закладів загальної середньої освіти для українських учнів-біженців, які навчаються в школах Румунії.

Парламентарій мав на увазі, зокрема, молодих людей, які були записані до навчальних закладів Румунії та перебувають на останніх етапах навчання, незалежно від того, чи йдеться про початкову, середню або повну середню освіту. Так само, депутат мав на увазі й юнаків та дівчат, які знаходяться на завершальному етапі середньої освіти в Україні, точніше як вони можуть поступити до музичного училища чи середньої школи художнього профілю, з огляду на те, що вступ до таких навчальних закладів здійснюється на базі оцінок, отриманих учнями на національних іспитах з румунської мови та літератури та з математики.

У відповіді на депутатський запит Миколу Мирослава Петрецького повідомили, що «Міністерство освіти перебуває на стадії розробки невідкладних законодавчих змін для уточнення всіх методичних аспектів щодо навчання всіх учнів та студентів із зони збройного конфлікту в Україні, які в'їжджають на територію Румунії, отже, й тих, хто хоче продовжити навчання у музичному училищі або середній школі художнього профілю.»

Під час робочих поїздок до Сучавського повіту, представники села Верхня Бродіна, що входить до складу громади Ізвоареле Сучевей, розташованої на кордоні між Румунією та Україною, в якій більшість складають етнічні українці, повідомили депутата, що церква, яка обслуговує все село, згоріла внаслідок сильної пожежі на початку 2021 року.

У зв'язку з гострою потребою відбудови храму у Верхній Бродіні, представники парафії Святих Архангелів Михаїла і Гавриїла подали до Державного секретаріату з питань культів проект С-763/02.03.2022 р., на отримання необхідних коштів. Хоча до справи були додані всі необхідні документи, представники парафії не знають ні



стадії розгляду, ні перспективи фінансування.

Зважаючи на важливість відбудови єдиної у Верхній Бродіні церкви, представник українців у румунському парламенті звернувся до Державного секретаря з питань культів Віктора Опаського з проханням надати інформацію про поточну стадію розгляду згаданого проєкту.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

Оскільки нещодавно ми відзначили дві важливі події, які мають невід'ємний зв'язок з нашим майбутнім, а саме: 1 червня – Міжнародний день захисту дітей та 5 червня – Всесвітній день довкілля, з трибуни Парламенту депутат Микола Мирослав Петрецький підкреслив, що діти є нашим майбутнім і всі ми мусимо надавати їм не тільки свою любов, а й всю нашу підтримку. У той же час не можна говорити про завтрашній день, не думаючи про навколишнє середовище.

Він сказав, що, на жаль, в Румунії політика у сфері довкілля, впроваджена упродовж останніх тридцяти років, не дала очікуваних результатів і досі актуальним питанням у цьому плані є поведінка з побутовими відходами. Приклад у цьому сенсі можна знайти в Марамороському повіті, де через відсутність екологічного сміттєзвалища місцева влада змушена з величезними витратами перевозити побутові відходи за сотні кілометрів до найближчого сміттєзвалища.

Проте шанс Румунії покращити своє становище в середньостроковій перспективі полягає в усвідомленні молодими людьми того факту, що без здорового та чистого довкілля перспективи в цій сфері є похмурими. Залучення молодих поколінь до дій з безпосереднім впливом на навколишнє середовище, а також надання належного значення екологічній освіті є основою міцного, здорового та успішного майбутнього суспільства в цілому.

Депутат зазначив, що Союз українців Румунії через свою молодіжну організацію плекає екологічну культуру та пропагує конкретні дії із залученням молодого покоління. За останні роки СУР зумів сформувати команди молодих людей у різних кутках країни, які активно залучаються до акцій очищення зелених насаджень і водотоків, а також у заліснення територій, які постраждали від незаконної вирубки лісів.

«Тому я переконаний, що, створюючи сприятливі умови для молоді, беручи активну участь в її вихованні в дусі охорони довкілля, підтримуючи їх діяльність та ініціативи, ми зможемо виховати нові покоління, які зможуть створити краще майбутнє», – заявив Микола Мирослав Петрецький.

З парламентської трибуни Микола Мирослав Петрецький знову забив на сполох через ситуацію в румунській освітній системі, показуючи, що

Він нагадав, що останній Національний звіт про рівень грамотності показує, що 42% перевірених учнів перебувають на «нефункціональному» рівні і лише 11% усіх протестованих школярів змогли повністю зрозуміти текст та обробити отриману інформацію. Ці результати, – зазначив народний обранець, – в поєднанні з результатами тестування PISA, проведеного в Румунії, що показали підвищений рівень функціональної неписьменності, свідчать про тривожну, якщо не катастрофічну ситуацію, яка вимагає невідкладних заходів.

На жаль, реформи та політика останніх 30 років не дали очікуваного результату, а на додаток до невідповідного фінансування, політизація системи освіти та відсутність зацікавленості, можливо, навіть неналежна підготовка чиновників, відповідальних за впровадження реформ, довели нас до нинішньої ситуації, коли наше освітнє майбутнє є невизначеним, сказав депутат.

«Усе це змушує нас працювати ще наполегливіше, без політичних амбіцій та демагогії, щоб привести систему освіти до необхідних стандартів, у тому числі шляхом створення системи заснованої на індивідуальних навичках та більшій мотивації вчителів та успішних учнів. Ми також повинні звернути більшу увагу на освітню програму, щоб інформація, яка надається учням, була максимально актуальною, а здобуті знання та навички відповідали потребам ринку праці. Крім того, освітні ресурси повинні бути доступними та однаково застосовуватися для всіх, а учні повинні мати рівні можливості, незалежно від регіону проживання,» - заявив Микола Мирослав Петрецький.

«Це, безумовно, важка праця з багатьма наслідками, але в такі моменти бездіяльність не є виходом. Тільки рішучими кроками та вчасно вживаючи необхідні заходи ми зможемо покращити освітню систему, зменшити наявні розбіжності та подарувати учням майбутнє, на яке вони заслуговують», – підсумував представник українців у Парламенті Румунії.

ВІЗИТ ДО БРЮССЕЛЯ

З 27 по 31 травня голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький взяв участь у зустрічі проводу Світового Кон'гресу



су Українців з лідерами українських громад Європи, яка відбулася в Брюсселі, в українському хабі, що знаходиться біля Європейського парламенту.

Під час зустрічі він провів розмову із заступником голови Комітету з питань культури та освіти Європейського парламенту, румунським євродепутатом Віктором Негреску. Була обговорена, передусім, підтримка, надана Україні та українському народу. Також було розглянуто шляхи перетворення Румунії на регіональний хаб для відбудови України за європейські кошти, а також зміцнення економічного партнерства між двома сусідніми країнами.

(Продовження з 2 стор.)

Юліу Ільєш, мер села Ветіш, Штефан Добош, мер села Мікула, Зеновіу Бонтя, мер села Паулешть; представники партнерських асоціацій філії СУР Сату-Маре: Флоріан Шопроній, директор лікарського депо Філадас – представник аптек Катена, Папіч Марчела – директор Асоціації батьки для дітей – Сату-Маре, Пакурар Данієл отець греко-католицької церкви – Тарна Маре, який також відслужив благословення заходу; Гузеу Ніку – отець греко-католицької церкви святих апостолів Петра і Павла, який прийшов з 60 біженцями з України; гості з України: Василь Комішак та Люба Комішак – радники – Вишківська місцева рада, Хустський район, Наталія Гордузь – заступник голови Державної служби якості освіти у Закарпатській області, начальник відділу інституційного аудиту, разом делегацією департаменту.

У заході також взяли участь члени місцевих організацій з Мікули, Сату Маре, Тарна Маре, Терешешть, Децебал, радники місцевої ради Тарна Маре, українські біженці, які проживають на території повіту, а також громади села Тарна Маре.

Свято завершилося концертом, на якому виступили: ансамбль танцю «Червона Калина» – координатор Юліан Петро Кідеша, вокальний гурт «Мікулянка», координаторка – Лоредана Морар, Ончеа Марія та Онча Йонуц – учні школи народного мистецтва Сату Маре, гурт «Квіти Тарни», координатори Бянка Чонка, Брикун Вікторія поетеса, бард, композитор, викладач Хустської спеціальної школи I-III ступенів Закарпатської обласної ради, учні Довганич Лілія та Пуравець Владислава – Велятинське художнє училище – координатор музичний керівник Дяк Неля – у Велятинській школі мистецтв, Хуст.

За традицією голова Союзу українців у Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький подарував 20 українських сорочок людям, які мали особливий внесок у розвиток румунсько-українського співробітництва та популяризації українських традицій і культури.

Дискусії між представниками СУР та Українського Вікаріату

12 травня представники керівництва Союзу українців Румунії взяли участь у щомісячній зустрічі священників Сігету-Мармацієвської архієпархії, що відбулася у приміщенні Українського Православного Вікаріату. До складу делегації СУР увійшли голова Союзу, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамороської філії СУР Мирослав Петрецький та перший заступник голови СУР Василь Пасенчук.



Під час переговорів увагу було зосереджено на зміцненні співпраці між СУР та Українським Православним Вікаріатом, передусім на заходах, які будуть організовані сторонами у партнерстві. Депутат Микола Мирослав Петрецький запропонував нові спільні проекти, крім тих, що вже впроваджуються, в яких Український Православний Вікаріат та Союз українців Румунії будуть партнерами, а їх метою буде збереження етнічної самобутності українців Румунії.

Визначено також шляхи заохочення та підтримки українців на етапі самостійного заповнення

Вияснення правового режиму українського ліцею ім. Тараса Шевченка

Педагогічний ліцей ім. Тараса Шевченка в м. Сігету Мармацієй Марамороського повіту, навчальний заклад, в якому молоді українці з Румунії можуть навчатися українською мовою та який задовольняє потреби сотень учнів як з Марамороського повіту, так і з сусідніх регіонів, потребує термінового ремонту.

Та, хоча проекти ремонтних робіт вже розроблені, роботи не можуть бути розпочаті через затягування процесу вияснення правового режиму будівлі.

Термінове вирішення цієї проблеми та початок ремонту будівлі є особливо важливим зараз, коли молоді українці, які знайшли у Румунії прихисток на тлі війни в Україні, можуть обрати варіант продовження навчання в українському педагогічному ліцеї ім. Тараса Шевченка в м. Сігету Мармацієй.

Враховуючи підвищену увагу, яку міністр освіти приділяє вирішенню освітніх проблем



учнів, які належать до національних меншин, депутат Микола Мирослав Петрецький попросив його повідомити про стадію визначення правового режиму закладу загальної середньої освіти з українською мовою викладання у Румунії.

анкет загальнонаціонального перепису, що є досить складним процесом для сільського населення. Як член української православної парафії у с. Ремети Василь Пасенчук привітав священника Маріуса Володимира Клема за його плідну душпастирську та адміністративну діяльність у парафії.

СУР співпрацюватиме з японським НУО NISSO для підтримки України

9 травня у приміщенні Союзу українців Румунії голова СУР Микола Мирослав Петрецький провів зустріч з делегацією японського товариства міжнародного співробітництва з розвитку (NISCO) – неурядової організації з підтримки впевненості в собі серед людей із країн, що розвиваються, в Азії, на Близькому Сході та Африці,



на чолі з віце-президентом і генеральним директором NISCO Юнікіро Катаямою та віце-президенткою організації Марі Катаямою. Зустріч відбулася в контексті візиту делегації NISCO до Румунії з метою підтримки України, українського народу, а також українських біженців у Румунії.

Під час зустрічі голова СУР представив дії Румунії у відповідь на гуманітарну кризу українських біженців на всіх рівнях, від центральних та місцевих органів влади до неурядових організацій, волонтерів та пересічних громадян, які проявили солідарність, людяність та співчуття до сотень тисяч українців, які знайшли прихисток у Румунії.

Микола Мирослав Петрецький розповів про повну підтримку, яку СУР надає і надає як українським біженцям, які прибувають до нашої країни, так і українській владі в контексті гуманітарної кризи, спричиненої збройною конфліктом в Україні. Водночас голова СУР розповів про чудову співпрацю Союзу з центральними та місцевими органами влади Румунії та України, з Посольством України в Бухаресті, суспільним телебаченням TVR, Румунським радіо, а також з іншими установами, компаніями, громадськими організаціями, які беруть участь у цьому процесі.

Члени японської делегації були вражені щедрістю румунського суспільства та гуманітарною згуртованістю на підтримку українських біженців. При цьому вони привітали роботу Союзу українців Румунії, який дуже швидко відреагував на потреби біженців від самого початку гуманітарної кризи, спричиненої війною в Україні, а також оперативно відповів на заклики української влади, яка зіткнулася з серйозними проблемами, спричиненими як порушенням ланцюгів поставок, так і масовим напливом внутрішньо переміщених осіб.

За підсумками зустрічі було досягнуто принципову домовленість щодо співпраці у наданні гуманітарної або фінансової підтримки та допомоги від уряду Японії народу України у протистоянні російській військовій агресії.

Вшанування ветеранів війни та збереження традицій українців

8 травня в селі Поляни відбувся один із найбільш представницьких заходів вшанування пам'яті ветеранів війни. Він був організований Марамороською філією Союзу українців Румунії і мав на меті вшанувати пам'ять усіх полеглих бійців на фронті, які пожертвували собою заради мирного майбутнього свого народу.

Захід розпочався покладанням квітів та вінків до пам'ятника ветеранам війни у селі Поляни, де місцевий православний священник Адріан



Вишован відслужив поминальну панахиду за загиблими у війні.

Потім відбувся урочистий концерт, на якому виступили фольклорні ансамблі з Марамороського, Тіміського, Тулчанського, Ботошанського, Караш-Северінського, Сату-Марського та Сучавського повітів.

На сцені звучали патріотичні пісні – данина пам'яті ветеранам війни, котрі кров'ю вибороли можливість для наступних поколінь жити, народжувати і виховувати дітей.

ПРО БЛАГОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ У СТОЛЬНОМУ МІСТІ СЕРЕТІ І НЕ ТІЛЬКИ...

Сестро Румуніє!

Україна уклінно дякує Тобі

За материнське покровительство

Над її внуками, синами і дочками,

У часі святого бою

За Правду, Гідність і Волю!

(Ірина Стиць – заслужена артистка України)

Такими словами почала свій виступ заслужена артистка України **Ірина Стиць**, огорнута прапором України, на сцені Серетського культурного центру «Міхай Теліман» 19 травня 2022 р., а вони, слова, болюче, але щиро виривались з її шляхетної душі і пливли до публіки на хвилях сліз, що бриніли неперестанно в очах.

Напевно, в ту мить перед очима кожного із глядачів раптово почали перебігати страхітливі картини кривавої весни на сусідній-братній Україні, розгублені образи біженців, янгольські обличчя дітей, глибоко засмучені вигляди людей похилого віку, всі бажаючи перетнути не то що державний кордон, а кордон, що розділяє життя від смерті. І кожен глядач огорнув своєю пам'яттю одного чи кількох із тих, кому надав певну допомогу, нестерпно зітхнув і від серця й душі побажав усім Божого заступництва та людської єдності. А стольний Серет і навколишні поселення показали й показують оту справжню жертвовну любов до ближнього, що опинився у безвихідній ситуації.



За ініціативою **Союзу Українців Румунії** зорганізовано протягом приблизно тижня, від 19 травня по 23 травня, у чотирьох містах Румунії – **Сереті, Сігету Мармацієй, Тімішоарі та Бухаресті** – благодійні концерти за участю видатних представників естрадної музики України. На Буковині увійшли в партнерство **Сучавська повітова філія СУРУ, Повітова Рада, Інституція Префекта повіту Сучави та Мерія міста Серет**.

Представники вищенаведених інституцій у своїх вітальних словах визначали ініціативу та наголошували, що допомога буде потрібна українському народу доти, доки повернеться до нього мирне життя у вільній, суверенній державі, бо за це найбільшу жертву віддають найкращі сини і дочки України...

Вшанували благодійну ініціативу народні артисти України **Дмитро та Назарій Яремчуки, Алла Попова, заслужені артисти України Ірина Стиць та Олександр Зайченко**. Якщо останній та Алла Попова вперше виступили на сцені Серетського культурного центру, то Ірина Стиць за останні роки стала постійним почесним гостем культурних заходів української громади на Південній Буковині, про що ми кількаразово писали в УВ.

Окрему увагу хочу звернути, головню шанувальникам української музики Серету і Негостини, на виступ братів Яремчуків. Мало кому відомо, що їхній батько, незрівнянний народний артист України **Назарій Яремчук-сеньйор**, виступив у 1994 році на цій же сцені Серетського культурного закладу, але й на сцені Культурного дому Негостини, тільки що змурованому й покритому, так би сказати – без вікон, без дверей, але повен-повен людей! Вийшовши на сцену, подивився кругом і



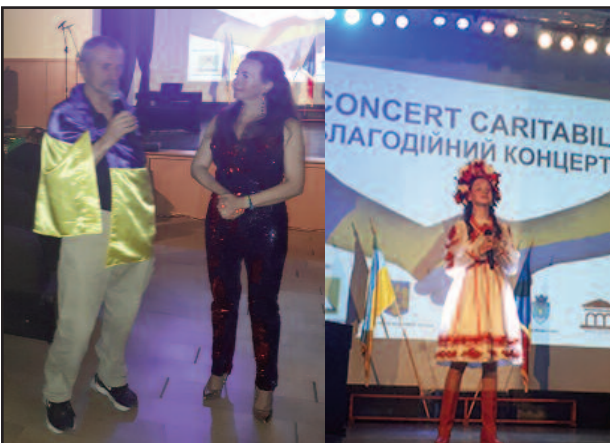
сказав такі незабутні, принаймні для мене – ведучого концерту, слова: **Ваш Культурний Дім такий ще недобудований як і наша Україна! Але дасть Бог, що ми добудуємо обидвох!**

Дав Бог і ми добудували наш духовний Дім і на вічну пам'ять цього неповторного виступу неповторного Назарія Яремчука-сеньйора поставили на стіну; при вході у великий зал, шанувальну мармурову дошку з його образом та словами, які зазначають унікальну подію, а після його відходу у безмежні простори космічної музики відбулися в Негостині два випуски **Фестивалю естрадної музики імені Назарія Яремчука**. Нині наш Культурний Дім пройшов через проєкт модернізації і скоро дошка вшанування солов'я української естрадної пісні буде на своєму місці, бо тільки народність, котра не забуває своїх творців і носіїв своєї культури, не зникає в забутті!...

Дав Бог і Україна розбудувала нове життя на засадах свободи й суверенності. На жаль, чергово повірила у покровительство могутніх держав сьогоденного світу і занедбала могутність власних сил. Якби-то навічно запам'яталися «слова» **Праведного Тараса І тут, і всюди – скрізь погано**, то б не сталося так, щоб **Ледача воля (знову) одури-ла маленьку душу...** І прийшов недруг, і зруйнував історичні, культурні, наукові, соціальні надбання народу на сході і півдні України, понад сім мільйонів українців, головню жінок і дітей, змушені покинути рідну землю і шукати притулку по широкому світу, а Румунія була найпершим рятівним місцем для цього колосального потоку біженців, і Серет був і є для них широковідкритими воротами до життя, свободи, щирого, дружнього, глибоко гуманного притулку. І це знає не тільки Україна, а весь світ.

Але в цьому неймовірному злу, як завжди буває і як не прикро про це говорити, зародилось кілька зерен добра: **Нарешті світ зрозумів хто є хто, зрозумів що існує суверенна держава Україна, що існує український волелюбний народ, що є в ньому козацький дух свободи, який здатен дивовижно захищати предківський вітчизняний простір.**

Концерт відбувся в умовах незміряної душевної інтенсивності як з сторони артистів, так і публіки, яку надто важко охопити словами, бо така глибока вдячність з сторони перших і такі глибокі співчуття з сторони других, можна випробовувати тільки на грані життя і смерті.



Славнозвісна гостеприємність буковинців, румунського народу взагалі, виявилась вчергове. Зустріли українських гостей піснею-танцями і наші самодіяльні артистичні колективи – **«Негостинські голоси»** та **«Червона калина»** (с. Негостина). Втішним сюрпризом були виступи видатної нашої буковинської солістки **Лоредани Мендріштян** та молоденької дванадцятирічної талановитої учениці **Алесеї Фрасинюк**. Їхні пісні сягнули досконалого виконання, за що отримали щирі, довгі оплески публіки.

Щодо гостей-аристів з України, то найкраще сугерує їхній душевний стан заголовок української народної пісні **«Співають, плачуть солов'ї»**, бо, насправді, у даному історичному часі України не хочеться співати, але і не можна тільки плакати. А пісня завжди супроводжувала людину і в щасливій годині, і в горі, і в добрі, і в злу, і в праці, і на дозвіллі, і в часі миру, і в часі боротьби за існування.

Якщо правда, що пісня це відлуння в душі людини гармонійної вібрації космічних сфер, то напевно Космос наведе свою гармонійну вібрацію і в житті-бутті народу України, бо не даремно Всевишній обдарував його таким особливим пісенним скарбом!



А мені чомусь пригадується сцена із останнього розділу книжки рядяньського письменника **Василя Яна «Чингіз-Хан»** – про кончину не тільки великого завойовника, але й завойованого ним світу і міркую, що не погано було б у світі, якби царі ставили собі подібне запитання щоденно:

«Я питаю, – прошептав Чингіз-Хан, – що доброго... і що поганого... в житті я зробив?...»

Елю-Чу-Цай (китайський мудрець) задумався. Що можна відповісти уходящому із життя? Перед ним вмиль промайнули потоком сотні зображень... Він бачив голубі рівнини і гори Азії, прорізані ріками, покаламутнені кров'ю та сльозами... Пригадалися руїни міст, де біля обгорілих стін громадились порубані і розпухлі тіла стариків і дітей, і розквітлих юнаків, а іздалека доносився глухий шум руйнуючих місто монголів з їхнім (...) виттям: «Так наказує Яса! Так наказує Чингіз-Хан!...»

Одна картина блиснула з неймовірною яскравістю. Коло стін розваленного Самарканда лежав горілиць, простягнувши сухі довгі ноги, великий верблюд; життя ще жевріло в його повних страху очах. Кілька чоловік, почорнілих від голоду, відштовхуючи один одного закритими руками, виривали із розпоротого живота верблюда кавалки нутроців і тут же жадібно їх пожирали...

Лежачи нерухомо, «потряситель світу» – Чингіз-Хан своїми довгими кістлявими ногами та зісохлими руками був схожий на того верблюда, і такий самий страх смерті блимав ув його напіввідкритих очах. І так само біля його тіла уже тиснулись, відштовхуючи один одного, наслідники, стараючись вирвати куски із великого кривавого наслідства...» (В. Г. Ян – Чингіз-Хан, Москва, 1956, ст.353-354)

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

Фестиваль українського фольклору в Румунії

Союз українців Румунії організував у Бухаресті 3-5 червня Фестиваль українського фольклору в Румунії – культурний проєкт, реалізований за фінансової підтримки Міністерства культури Румунії.

У рамках проєкту СУР організував у п'ятницю конференцію «Роль нематеріальної культурної спадщини українців у Румунії», модератором якої виступив голова філії Михайло Трайста. У конференції взяли участь фахівці у галузі, які представили наукові роботи чи доповіді на теми: «Українська нематеріальна спадщина в Румунії», «Захист МНС та Конвенція ЮНЕСКО 2003 року», «Особливості традицій українців», «Народні костюми та вишиванки марамороських українців: традиції, новації та популяризація», «Весільні звичаї та обряди на українськорумунському етнічному кордоні кінця XIX – першої половини XX ст.», «Історія української літератури в Румунії» та «Українці в Румунії: від історії до культурних ресурсів».

У суботу в Національному музеї села ім. Дімітрія Густі відбулося офіційне відкриття фестивалю. У заході взяли участь художні колективи та представницькі ансамблі українського танцю, такі як «Молоді гуцули» з Вишавської Доли-



ни Марамороського повіту, ансамбль «Червона калина» з Негостини Сучавського повіту, вокальний колектив «Чорне море» зі Сфинту Георге Тулчанського повіту, ансамбль «Золоті друзі» зі Штюки Тіміського повіту, ансамбль «Весна» з Рогожешт Ботошанського повіту і гурт «Зоря» з Бухареста. Також присутні мали змогу помилуватися майстерністю присутніх на святі українських народних майстрів, від яких дізналися цікаві подробиці про традиційні ремесла.

У заході також взяли участь багато українських біженців, які представили традиції, звичаї та ремесла, характерні для регіонів свого походження.

Загалом у фестивалі взяла участь велика аудиторія, багато дослідників, мовознавців, офіційних осіб та провідних членів Союзу українців Румунії. Серед них голова СУР Микола Миро-

слав Петрецький, державний секретар Міністерства культури Діана Стефана Бачуна, директор з питань комунікації та музейної освіти Національного музею села ім. Дімітрія Густі Юліана Маріана Грумезеску-Балач та ін.

Фестиваль має особливе значення, оскільки нематеріальна культурна спадщина українців є одним із найсильніших елементів спадкоємності українських спільнот у Румунії. Він охоплює всі ремесла, уявлення, вирази, знання та навички, які ці спільноти постійно передають і відтворюють від покоління до покоління у зв'язку зі своєю історією та взаємодією з природою. Основними сферами, що визначають нематеріальну культурну спадщину, є усні традиції та вирази, виконавське мистецтво, соціальні практики, ритуали та святкові заходи, знання природи та всесвіту, а також різноманітні традиційні ремісничі техніки.



335 років з дня обрання Івана Мазепи гетьманом України

Клузька філія Союзу українців Румунії у партнерстві зі спеціалізацією Українська мова та література філологічного факультету УББ організували 28 травня науково-культурний захід «335 років з дня обрання Івана Мазепи гетьманом України».

На початку акції хвилиною мовчання вшанували тих, хто пожертвував собою, захищаючи незалежність України. Далі була представлена наукова доповідь «Гетьман Іван Мазепа – словом, і ділом за незалежність України» доц. д-ром Іваном Гербілем, в якій розкрито аспекти з життя та військово-політичної діяльності цього історичного діяча, що відіграв особливо важливу роль у відродженні Гетьманату України, особливо Києва, його духовного та культурного центру, а також у поживленні суспільно-релігійного життя України.

Варто зазначити, що за сприяння Івана Мазепи в Україні того часу почалося «культурне відродження», яке охопило не тільки мистецтво та архітектуру, а й філософію, теологію, літературу та науку.

У виступі нашого гостя з України, пана Володимира, фігурує Мазепа-людина, розкритий у вірші Володимира Сосюри «Мазепа». Присутні мали змогу не лише поринути у сосюрівський ліричний всесвіт, а й дізнатися цікаві деталі в особливий художній манері.

Наступним моментом стала презентація книги: цього разу лектор д-р. Міхаєла Гербіл розповіла про поета-фізика Івана Арделяна, засновника клузької філії Союзу українців Румунії та її першого голову, презентуючи присутнім 2 томи поезій культурного та наукового діяча Івана Арделяна («Іржаві сліди» (2006) та «Симфонія душі» (2017)), які були запропоновані учасникам разом із журналами та газетами, які видає СУР.

Після цих двох моментів у неформальній обстановці продовжилися дискусії на історичні та літературно-культурні теми, залучаючи всіх присутніх до діалогу досвіду, знань, думок тощо. І на цей раз до членів філії приєдналися гості з України, які з нетерпінням чекають на кожну



акцію нашої філії, студенти, а також прихильники української мови та культури.

XXIII-й конкурс декламування української поезії – повітовий етап

Протягом квітня-травня Союз українців Румунії організував повітовий етап XXIII-го конкурсу декламування української поезії.

У заході, який користується великим успіхом серед юних українців, взяли участь близько 500

учнів шкіл та ліцеїв з повітів Арад, Ботошани, Караш-Северін, Марамуреш, Сату-Маре, Сучава, Тіміш і Тулча.

Конкурсні завдання полягали у фонетично правильній інтерпретації твору (темп, інтонація, дикція) та загальній художній виразності декламування (жести, міміка) вірша українською мовою, а учні IV-XII класів мали також продемонструвати вміння читати невідомий текст.

Конкурс декламування української поезії сприяє вихованню патріотичних почуттів у дітей та молоді, а також розвитку інших навичок, таких як виразність, публічний виступ та впевненість у собі.

Організація та проведення цього заходу сприяли ґрунтовному пізнанню української



поезії та посиленню почуття любові до України та рідної української мови.

Метою заходу було усвідомлення кожним учнем важливості українських творів, шедеврів національної та світової літератури.



З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

Я, Анна Заблоцька, родом із мальовничого міста Прилуки, що на Чернігівщині. Останні роки я була у дикретній відпустці та виховувала двох чудових донечок. Займалася улюбленими справами: робила цукерки, писала вірші.

Та в нашу країну прийшла війна. І я із моїми доньками та мамою були вимушені тікати з рідного дому, лишивши чоловіка, який служить в збройних силах України.

Приїхали ми до гостинного міста Тімішоара, так як сюди трохи раніше виїхала сестра мого чоловіка. Тут нас прийняли дуже добре. Я навіть не очікувала, що зовсім чужі люди можуть так щиро та добродушно приймати.

Тож хочу подякувати від щирого серця всім людям Румунії та, зокрема, Тімішоари, «Центру культури українців у Румунії»!!! Хочу висловити вдячність за вашу допомогу, яку ви надаєте українцям у такій ситуації. Ваша підтримка, допомога, добрі слова та золоте серце допомагають нам подолати труднощі. Бажаю вам добра, величезного щастя, нехай ваші добрі справи повертаються до вас бумерангом!

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

Господи, збережи Україну,
До Тебе в молитві щоночі,
Почуй мову мою солов'їну,
Побач мої сплakanі очі!

Молю, захисти українців,
Що так хочуть діждатися ранку,
Прожени звідусіль чужинців,
Нема їм місця на нашому ґанку.

Візьми у долоні душі,
Яким не судилося жити,



Нехай спочивають у тиші
Бідолашні батьки та їх діти.

Захисти нас своєю рукою,
Що здолає ворожі ракети,
Огорни пеленою святою,
Відведи від нас міномети.

Поверни всіх додому живими,
Благаю Тебе, чудо здійсни,
Зроби українців щасливими,
Подаруй нам спокійні сні!

УКРАЇНА НЕ ЗДАЄТЬСЯ

Настане день, закінчиться війна,
Спаде туман, осяде попіл,
На орках лиш залишиться вина,
Поставим їм рясний частОкіл.

Ми не забули 300 років рабства,
Ярма гнітючого на шиї,
Більшовиків тяжкого панства:
Замість зерна гризють помії.

Ми не забудем Харків і Донбас,
Чернігів, Суми, Бучу, Волноваху,
Вже Перемоги наступає час,
І орську нам не жалко бідолаху.

Ірпінь, Гостомель, Мелітополь,
Столиця також вам не по зубам,
Хоча упав наш Маріуполь,
Україна не здається катам!!!

СЛАВА ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНИ

«Ти дуже довго за мною не тужи,
Якщо мене не стане, не сердися,
Та зла на мене, прошу, не держи,
Прожу, крізь сльози тихо усміхнися.»

Слова ці ранять дужче від ножа,
Сльоза тече, не видно навіть світу,
Війни кривава стелиться межа,
Ворожі танки не жаліють первоцвіту.

Такі слова почула майже кожна,
Яка кохає та чекає вороття,
Вже більше місяця душа її тривожна,
А розум, геть, не знає забуття.

Пішов він боронити Батьківщину,
Він славний воїн, він із ЗСУ,
Всіх орків переб'є за Україну,
Сердечна дяка та хвала йому!!!

Анна ЗАБЛОЦЬКА

ЖУРНАЛІСТКА З ОДЕСИ ПОДІЛИЛАСЯ ВЛАСНИМ БАЧЕННЯМ ВІЙНИ ТА СВОЇМИ ВРАЖЕННЯМИ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У РУМУНІЇ

«Ніколи ще портрети Шевченка та Сковороди не були такими рідними»

На початку весни я, як мати, вимушена була тікати від війни за кордон. 24 лютого моя сім'я прокинулася від вибухів, швидко-руч зібравши речі, ми поїхали до батьків на Миколаївщину. Але й там над нами продовжували літати російські винищувачі. Коли

одного ранку прокинулися від пронизливого свисту летючої ракети, а влада містечка повідомила про замінування мосту через річку Південний Буг, я нарешті наважилася їхати за кордон.

Як журналісту мені доводилося працювати у Києві під час Помаранчевої революції у 2004 році та Революції гідності у 2014. Дуже хотілося і зараз підтримати свою державу. Але зараз, маючи двох дітей, в першу чергу мала дбати про їх безпеку та майбутнє.

ПОДАРУНОК НА 8 БЕРЕЗНЯ

Виїхала з України я з двома дітьми 7 та 9 років у дуже особливий день – 8-го березня. Це було найкращим подарунком для мене – знати, що дочка і син не будуть чути сирени і вибухи. На кордоні волонтери зустріли нас



(Продовження на 11 стор.)

XXVI-ий випуск Буковинського Міжетнічного фестивалю «СПІВЖИТТЯ»

Негостина – 29 травня 2022

Мудреці говорять, що добре задумане діло перевіряється у часі і в просторі: У часі повторюється, а в просторі поширюється.

Двадцять шостий випуск Міжетнічного фестивалю «Співжиття» чергово докузує цю істину. Задумане **Колею Курилюком**, дане культурне виявлення етноменшин, проживаючих на Буковині, сприяло справжній емуляції талантів у мистецьких видах пісні і танцю, подекуди було і декламування, головню молодого покоління, але не тільки. В результаті, число самодіяльних колективів зросло в значній мірі, а якість виступів сягає часто рівня професійності.

Перші сім випусків та п'ятнадцятий – ювілейний – відбулися в с. Марицеї, громада Дарманешти, а потім фестиваль став, на пропозицію Івана Боднара, тодішнього голови повітової філії – маршрутним.

Підтриманий був даний духовний вияв наших талантів, починаючи з другого випуску і по нині, **Союзом Українців Румунії та Міністерством Культури в часі виконання почесні радника пані Ярославою Колотило та Сучавським Повітовим Інспекторатом Культури і Культів у часі директорування Аурела Бузінку**, коли автор цих рядків працював радником у справах культурної діяльності етноменшин.

*

Після дворічної перерви спричиненої пандемією Ковід-19, добре задумане діло ожило і продовжує свій маршрут. А те, що фестиваль **«Співжиття»** поширився поза межі Буковини і набрав національного забарвлення, яскраво підкреслює необхідність мультикультурного прояву у духовному зростанні кожного етносу зокрема і національного в цілому.

Початок такого продовження міг бути тільки в с. Негостина, колись української культурної діяльності на Буковині. Даний 26-ий випуск Міжетнічного фестивалю «Співжиття» втретє гостює у нашому селі, а це сакральна цифра, і відкрив цьому шановному гостю в Негостині широкі двері нововідбудований, модернізований Культурний дім, прийняли гасди гостеприємно, традиційно хлібом і сіллю, а **Шевченко**, із цоколя вінків та квітів хитнув, думаю, похвально головою. Не вспів тільки **Назарій Яремчук**, бо ще шанувальну мармурову дошку не поставлено на своє місце, заспівати **Родина, родина – це ВСЯ... Негостина**, з глибоким корінням, з високим гіллям!...

Довгий-довгий парад народних костюмів склали наступні артистичні колективи: **Негостинські голоси, Червона калина – с. Негостина, Веселка – Луг над Тисою, Мараморощина, «Науакадһак» – вірмени із м. Сфенту Георге, Голоси полонини – с. Поляни, Мараморощина, Мала поляна – поляки із Пояна Мікулуй, Мікулянка с. Мікула, повіт Сату Маре, Квіти Буковини – повіт Ботошани, Квіти Гулії – ромми з села Гулія, Сучава, Задунайська Січ –**



повіт Тулча, Козачок – с. Балківці, Полонинка – с. Палтіну, Хор СУР Сучави та вокально-інструментальний колектив «Коломийка» – м. Серет.

Виступили на сцені фестивалю солісти: **Ірина Стиць** – заслужена артистка України, **Аделіна Слусарюк, В. Скutelьник і М. Чорнодоля** – в складі колективу с. Рогожешти Ботошанського повіту, та **Фрасинюк Алесія** – в складі Серетського колективу. З певних причин не виступив жоден колектив з мажоритарної національності, як це бувало у початкових випусках.

Головний організатор цього заходу, голова Сучавської повітової філії СУР **Ілля Савчук**, запросив до вітального слова на сцену наставників самодіяльних гуртків, особливих гостей, місцевих авторитетів. Одноставно промовці схвалили продовження цього справжнього духовного свята, яке продемонструвало вже значну свою роль у збереженні та просуванні культурних надбань кожного етносу, у заохочуванні молоді виявляти себе у таких видах мистецтва та не в останньому – у вихованні публіки вшановувати рідне слово, рідну пісню, танці, ношу та поважати і цінувати все це у свого ближнього іншої національності.

Голова Яської філії СУР **Віктор Григорчук** передав вітальні слова **Миколи Мирослава Петрецького, депутата у Парламенті Румунії для української меншини, якими голова СУР** гратує організаторів за продовження цього важливого духовного заходу у вихованні плідного співжиття всіх етносів, проживаючих у Румунії, в багатограних планах, і бажає всім учасникам успіхів у їхніх виступах.

Переповнений зал Культурного дому Негостини як поважними гостями, так і місцевим людом, гучними оплесками вітав і віддячувався кожному артистичному колективу, кожному солісту, бо переповнені духом рідного культурного вияву були і є завжди, як негостинці, так і всі інші національності, які беруть участь у цьому і в подібних заходах – а це підставно тверджу я, очевидець всіх дотеперішніх випусків, про котрі писав з особливим захопленням на сторінках Українського Вісника.

Але в цьому переповненому залі були і виємкові негостинські глядачі, місця котрих, колись-то, були на сцені, котрі чарували публіку села і навколишніх місцевостей виставами української класичної драматургії, хором, народною чи авторською музикою у виконанні інструментів, зокрема мандолін, або солістів. Найповажніший з них це **Михайло Волощук** – наш поет, актор, композитор, художник. Сьогодні він був у залі принаймні з двох причин: По-перше – насолодити душу і дух виступами самодіяльних гуртків та солістів, а по-друге – подарувати свої оплески, у метафоричному плані, всім своїм друзям і колегам по сцені, котрі разом із ним побудували оту колиську культурної діяльності в Негостині, але, на жаль, відійшли на сцену вічності. І так,

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Продовження на 9 стор.)

Міжповітове партнерство Сучава-Ботошани

«Техніка розписування яєць»

«Той, хто не знає свого минулого, не вартий майбутнього»

У понеділок, шостого червня, відбулася діяльність у рамках міжповітового освітнього партнерства «Техніка розписування яєць», яку координували проф. Делія Мартіняк та Юліана Ватаманюк. Його було укладено між шістьма партнерськими установами: Союз Українців Румунії (СУР), Сучавська філія, очолена Ілле Саучуком, СУР, Ботошанська філія очолена, Віктором Семчуком, Киндештська школа, Ботошанський повіт, представлена директокою Крістіною Кобзар, Шербівська школа, Сучавський повіт, представлена директокою Сільвією Бойчук, Радівецька школа «Богдан Воде», представлена директором Радунтяну та Національний Сучавський Коледж ім. Міхая Емінеску, представлений директоркою Анкою Марією Трончу.

Конкретною ціллю проекту були: стимулювання інтересу дітей до великодніх звичаїв, відповідно до прикрашання яєць; залучення учасників до процесу декорування; розвиток особистості учнів шляхом участі в заходах, що передбачають команду та співпрацю; залучення дітей з особливими



потребами до спільної діяльності, спрямованої на сприяння їх інтеграції шляхом заохочення толерантності; просування та використання техніки декорування; виготовлення традиційних візерунків на яйцях; розуміння символіки кольорів і візерунків, зображених на яйцях; стимулювання творчості, естетичного почуття та смаку до прекрасного; розвиток специфічних трудових навичок;

Завдяки цьому освітньому партнерству було організовано демонстраційний майстер-клас з виготовлення писанки технікою крапання воском, у якому разом із гостями взяли участь ботошанські діти. Учні школи с. Киндешти надали деяку інформацію про символи та значення використаних мотивів і кольорів. Серед дітей була місцева народна

майстриня Родіка Джуранюк, яка керувала їх діяльністю. Діти використовували специфічні матеріали: чистий віск, «кішіцу», порожні та заздалегідь підготовлені яйця, джерела тепла. Використовувалися різні візерунки: загублена стежка, гусяча лапка, плуг, дубовий лист, колосок, хрест, геометричні та рослинні мотиви. Учасники переконалися, що хоча це заняття вимагає великих зусиль і терпіння, можна отримати справжні прикраси. Вони дізналися нове про цю спеціальну техніку роботи. Щоб отримати яйця, прикрашені кількома кольорами, вони почали від світлих до темних кольорів. Учні звернули увагу на те, з чого виготовлений основний робочий інструмент під назвою кішіца або ручка. Розписані цією технікою яйця високо цінуються у країні, але й за кордоном.

Сучавська Філія СУРу забезпечила транспорт, а Ботошанська Філія СУРу забезпечила обід для всіх учасників. Ми дякуємо всім тим хто брав участь та організував гарну подію в рамках нашого партнерства.

Міхаєла Делія МАРТІНЯК

Фото авторки



XXVI-ий випуск Буковинського Міжетнічного фестивалю «СПІВЖИТТЯ»

(Продовження з 8 стор.)

перед ним і перед публікою вклонялись **Дмитро Аріч, Дмитро Куява, Микола та Сільвія Майданюки, Домця Платек** і багато інших, а він, як у грецькому театрі, половиною обличчя радів, а половиною сумував. Я безмежно радий що мені це вдалося побачити! І ще радий тому, що мені вдалося побачити, також у метафоричному плані, одного із важливих корифеїв культурного надбання Негостини і не тільки, відійшовшого тому сорок днів до безмежних висот, мого друга **Івана Кідещука**, справжнього подвижника виховного компоненту людини, її стремління до духовних цінностей. І ми з Михайлом запропонували один одному в тому ж самому плані, на вічний спомин наших світлих особистостей, хвилину мовчання...

Окремий момент і глибоко насичений емо-



ціями спричиненими трагічними подіями на Україні, створила **Ірина Стиць** – почесний гість фестивалю. Огорнута румунським прапором та в супроводі одного із героїв боротьби проти нашої недруга на Крим та схід України, вклонилась від імені українського постраждалого народу не тільки публіці, а цілій Румунії. Вони подарували прапор Укра-

їни та чорно-малиновий прапор козацтва авторитетам місцевої адміністрації. Символічно запалені ліхтарики мобільних телефонів публіки створили атмосферу глибокої людської єдності обох народів під час виконання пісень. Сльози і оплески піднімались небаченими хвилями до Верховної Мудрості, з надією на мирну розв'язку цієї великої драми українського народу і не тільки.

Вважаю, що головну мету цього заходу – збереження та збагачення духовних цінностей кожного роду-народу та вміщення їх у підложжя формування людини – сягнуто і надіймося на подальші випуски.



Благодійний концерт у Бухаресті

У Бухарестському Будинку культури студентів 23 травня відбувся останній із серії чотирьох благодійних концертів зі збору коштів на підтримку українського народу, за участі артистів з України.

Зачарували присутню публіку своїми авторськими та народними піснями, а також піснями на слова відомих українських поетів артисти: Ірина Стиць, Дмитро та Назарій Яремчуки, Олександр Зайченко, Алла Попова, Аліна Чечул. На сцені в Бухаресті виступив й бухарестський інструментальний дует Наталія Панчик-Колотило – скрипка та Дан Васілеску – гітара. Серед глядачів були члени Бухарестської філії СУРУ, українські переселенці, представники місцевої влади, неурядових організацій та інших нацменшин, журналісти.

Концерт у Бухаресті відкрив бухарестський інструментальний дует **Наталія Панчик-Колотило** – скрипка та **Дан Васілеску** – гітара, які виконали кілька пісень з українського фольклору.



Далі гітарист Дан Васілеску виконав авторську пісню «Я був чужим», яку він склав для переселенців з України, змушених залишити свої домівки через війну.

Концерт продовжився виступом студентки Чернівецького університету імені Юрія Федьковича **Аліни Чечул**, яка чудово виконала пісню «Журавочка».

Потім зі словами подяки румунському народу виступила **Ірина Стиць**, заслужена артистка України, доцент кафедри музики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, педагог, композиторка, музично-громадський діяч: «Маю велику честь та велику радість



співати для вас. Дорога моя сестричко Румуніє, я щиро дякую тобі, моя дорога Румуніє, що ти, в такі важкі хвилини нашого життя в Україні, коли у нас з 24 лютого почали літати над нашою святою землею крилаті ракети від ката Путіна, ти, моя прекрасна Румуніє, ти зустріла нас, українців. Ти пустила нас, українців, у свої будинки. Я безмежно дякую кожному з вас, тому що ви неймовірні, ви відкрили свої оселі для моїх сестер і братів, які, повірте, тікали від жахиття, яке у нас правилось, а це жахиття - війна. Ніколи я не думала, що у свої 45

років я, як мама, як дружина, як співачка, буду мати такий страх і не зможу з собою нічого зробити, тому що Путін вирішив забрати мою землю, знищити мою Україну, знищити мене як українку. Але в нього це не вдасться, тому що ми сильна нація, ми сильний народ і ми українці. Всі українці, від початку нашого кордону до



кінця нашої держави, ми вам, румунам, щиро дякуємо за вашу любов, за ваше тепло, низький вам уклін.»

У своєму виступі Ірина Стиць виконувала українські та авторські пісні. Вона просто зачарувала публіку своїм репертуаром. До однієї із ліричних пісень Ірина попросила присутніх запалити ліхтарики на телефонах, а в концертному залі створилась чудова атмосфера, глядачі співали разом з нею. Крім інтерактивного спілкування зі залом, Ірина також приємно здивувала публіку народною піснею «Буковина, ти зелена ляно.»

Продовжив концерт своїм прекрасним виступом заслужений артист України **Олександр Зайченко**. Він виконав кілька пісень зі свого репертуару, серед яких «Черемха-черемшина». Потім на сцені чудово виступила українська поп-співачка, народна артистка України, професорка Київського Національного університету культури і мистецтв, співачка, телеведуча, композиторка **Алла Попова**, яка запросила діточок вийти на сцену співати разом з нею пісні «Полісаночка», «Там на Україні» та інші.

Після концерту Алла Попова сказала, що була приємно вражена публікою: «Я вперше в Румунії. Я вражена приємно, тому що, поперше, тут повний зал українців, але і румунів, які сприймають нас щиро, прекрасно, дуже тепло. І я відчуваю серцем, що мушу сюди приїхати зі сольним величезним концертом, адже у моїм репертуарі понад 700 пісень. Я щаслива, що мала змогу якимось співом, мистецтвом підтримати наші збройні сили України і що саме українська громада Румунії в тім допомогла, що ми тут знаходимося. Я скажу, що серця билися в унісон у нас артистів на сцені й в глядачів. Я щаслива. Я хочу ще до вас, тому що серце моє вже вам належить.»

Свято української музики в Бухаресті завершили своїм дивовижним виступом українські естрадні співаки, музиканти, народні артисти України, брати **Дмитро та Назарій Яремчуки**. Дмитро та Назарій Яремчуки є засновниками Пісенного фестивалю «Родина», присвяченого творчості, пам'яті їхнього батька **Назарія Яремчука**. Вони виконали з свого репертуару пісні на музику відомих композиторів та на слова видатних поетів, а також авторські пісні, серед яких: «Добре слово», «Смерекова хата», «Подарую світу», «Черемшина», «Брате мій», «Родина». У залі панувала чудова атмосфера. Брати Яремчуки, як до речі, всі артисти, отримали щирі та



бурхливі оплески. В кінці концерту всі артисти разом з публікою виконали гімн України, а потім присутні долучилися до збору коштів, які будуть направлені на підтримку як українських біженців, які зараз перебувають у Румунії, так і громадян України, які знаходяться в зруйнованих війною районах.

Після концерту ми запросили Назарія Яремчука-молодшого поділитися своїми враженнями від перебування у Румунії. Ось, що він сказав: «Сердечно вітаю всіх слухачів. Дуже теплі відчуття, відразу ж відчувається, що ми сусіди. Я б сказав, що дуже багато людей з України власне тут знаходяться по відомих причинах, але ми спілкувалися з українцями, які багато років уже тут живуть і які говорять, але певним діалектом, акцентом українським, який нам близький, тому що я та мій брат Дмитро Яремчук родом із Закарпаття, Буковини, тому відчуваються власне ці діалекти. Велика співоча Україна, де б українці не були, вони завжди співають, вони підтримують, вони завжди на позитиві, тому що ми з братом об'їздили дуже багато країн Європи, Канаду, Америку, практично всюди були, а в Румунії, до речі, вперше. Відчуття таке, що ми ніби нікуди не їхали. Насправді війна йде в Україні, а концерти суто благодійні і у нас, і у вас, і повсюди по світу і ціль яких власне максимально допомогти, щоб люди зійшлися, якимось зібраними і кошти і щоб щось було придбано на це, потрібне та необхідне, щоб людям на Україні було легше. А пісня вона звеселяє і тому мені здається, що це також дуже важливо, адже людина є духовний стан, є духовна зрівноваженість, вона грає



дуже велику роль, адже події до оптимізму не приводять, а пісня додає оптимізму, тому людині з оптимізмом і гарним настроєм завжди долаються всілякі труднощі.»

Юлія-Анна зі своїми дітками прибула до Румунії з Одеси та знайшла тимчасовий притулок у Бухаресті. Прийшли вони на концерт, щоб чути українське слово та українську пісню. Вона дуже вдячна румунському народу, який прийняв українських переселенців та допомагає українському народу: «Я тут зараз зі своїми дітками. Я дуже вдячна народу Румунії за те, що вони дали нам притулок, за те, що ми маємо тут гарні

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія

(Закінчення на 12 стор.)

ЖУРНАЛІСТКА З ОДЕСИ ПОДІЛИЛАСЯ ВЛАСНИМ БАЧЕННЯМ ВІЙНИ ТА СВОЇМИ ВРАЖЕННЯМИ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У РУМУНІЇ

(Продовження з 7 стор.)

з їжею та тюльпанами. Яка я була їм вдячна! Дітям подарували іграшки та пригостили цукерками. Вперше за всі дні війни ми відчували себе у безпеці. Незважаючи на те, що жодних планів, куди податися далі не було, була віра у краще.

Найближчими містами виявились Галац і Бреїла, де ми змогли перепочити та зібратися з думками. Я назавжди запам'ятала, як другої ночі ми почули звук, схожий на вертолїт, і раптово прокинулися. Потім зрозуміли, що просто жахаємося будь-яких різких звуків – навіть мотоцикла та поліцейської сирени. Наша психіка зазнала такого стресу, що напруга всередині залишалася ще багато тижнів.

На щастя, нам написали знайомі, які вже прибули до Тімішоари. Бажання побачити хоч когось близького і знайти поруч житло спонукала нас на довгу подорож. Спочатку був засніжений Брашов з містичними замками, потім нескінченні гірські краєвиди та ночівля у притулку для біженців. Хоча ми спали на підлозі на матрацах, проте відчували, що про нас піклуються. Волонтери дали їжу, необхідні речі, а дітям організували ігрову кімнату. Все було як у мареві. Ми раділи з того, що по дорозі нам зустрічалося багато чуйних людей, а у центрі допомоги українцям діти нарешті змогли поспілкуватися з однолітками з України.



ВЕСНЯНА НАДІЯ У ТІМІШОАРІ

У Тімішоарі нас зустріли дуже радо. Почали розквітати дерева, містом ми бачили багато українських прапорів, місцеві жителі співчували та пропонували допомогу. А особливо обнадійливою стала новина про те, що у місті є центр української культури і навіть церква. Ніколи ще портрети українських письменників та історичних діячів не були для мене такими рідними і важливими.



Тіміська філія Союзу українців Румунії надала не лише моральну та гуманітарну підтримку, а організувала приїзд консула з Бухареста. Це було дуже важливим для нас і багатьох людей – мати змогу привести у порядок документи.

Голова філії Юрій Глеба особисто був ініціатором приїзду українських дипломатів. Понад 100 біженців змогли вписати дітей до свого паспорту та продовжити строк дії документів. Усіх бажаючих приймали аж до пізньої ночі! Нас нагодували, дітям дали іграшки та українські книжки, – і я вперше відчула себе, як вдома.

ЄДНАННЯ ЗАРАДИ УКРАЇНИ

Наступного дня голова організації жінок пані Михаела Бумбук запросила нас на мітинг на підтримку України. Це була дуже особлива подія! Діти власноруч малювали плакати, жінки плели зі стрічок жовто-блакитні прикраси, кожен намагався долучитися до цієї події.

Мітинг відбувся 8 травня, напередодні Дня перемоги, який російський диктатор Путін присвоїв собі, зробивши культ залякування світу. Та цього року 9 травня стало для російської влади днем ганьби.

Біля церкви зібралося понад 200 українців та близько 50 діточок, які прийшли висловити підтримку своїй Батьківщині. На саморобних плакатах та малюнках були надписи "Stop the war", "Stop Putin", "Pray for Ukraine".

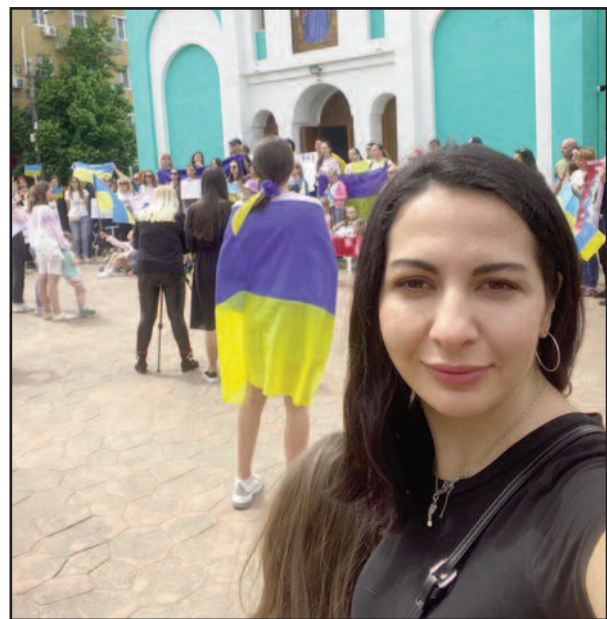
Учасники заходу співали народні пісні, які вже стали символами сучасної України, декламували вірші та ділилися особистими історіями. Кожна така історія сповнена смутку, відваги та патріотизму.

Гімн України цього дня звучав по-особливому – як символ єднання, мужності та надії. Кожна дитина вивчила його напам'ять, як і пісня «Ой, у лузі червона калина», – що вже стала символом народного опору у цій жахливій війні.

Українці Тімішоари разом з представниками української церкви продовжують надавати всебічну підтримку своїм землякам – він речей до мовних курсів румунської та англійської.

«Тепер куточок рідного дому вони мають і у Румунії. Ми намагаємося допомагати всім, чим можемо. Діаспора – це насамперед культурний дім для українців. До нас приїждять і з інших міст регіону – всіх нас об'єднала спільна біда і любов до України. Хочу звернутися до наших земляків і сказати – тут вони можуть розраховувати на нашу підтримку», зазначив пан Юрій Глеба.

Найактивнішими й найуразливішими зараз є українські жінки. Ті, що самотійно, разом з дітьми приїхали до Румунії, часом без грошей та жодних планів. Саме вони беруть активну участь у багатьох заходах. А допомагає реалізовувати їх ініціативи голова жінок тіміської філії Союзу українців Михаела Бумбук. Кожен може стати корисним – організувати гурток, провести творчу майстерню, допомогти сортувати речі та іншу гуманітарну допомогу.



Адже зараз ми потребуємо не лише матеріальної чи моральної підтримки, але й відчуваємо необхідність бути корисними.

І хоча ніхто не знає, коли настане той день і закінчиться війна, ми знаємо – що не самотні. А, отже, обов'язково переможемо!

Олена СЕРБІНОВИЧ з Одеси

Фото авторки

ЧЕРВЕНЬ – ДИТЯЧИЙ МІСЯЦЬ

1 Червня, День захисту дітей. А українські діти з Сучавського повіту святкували його у місті Сереті. На сцену виходили гарні діти, вбрані в українських костюмах, співали, танцювали і декламували вірші. Програму почала учениця із України, біженця, яка заспівала «Ой у лузі червона калина», а потім почали виходити на сцену багато дітей з Негостини, Гропен, Балківців, Мілішівців, Вашківців, Бродини, Ботошаниці і з Серету.

У мене є малий внучок у підготовчому класі в Негостині – Юстин. Його вчителька української мови Лідія Даскалюк. Він вивчив перші українські вірші, вийшов на сцену і представив для всіх дітей.

МОЄ БАЖАННЯ

**А Я НАЙБІЛЬШЕ ХОЧУ
ЗРОБИТИ ТАК, ЩОБ ДІТИ
БУЛИ ЗАВЖДИ ЩАСЛИВІ
У ВСЬОМУ, ВСЬОМУ СВІТІ.**

**ЩОБ НІ ВІЙНИ, НІ ГОЛОДУ
НІХТО Й НІДЕ НЕ ЗНАВ.
ЩОБ КОЖЕНЬ ДЕНЬ ДО КОЖНОГО
ПРИХОДИВ ЯК ВЕСНА!**

І я була на події, бо він говорить зі мною по-українськи і запросив мене,

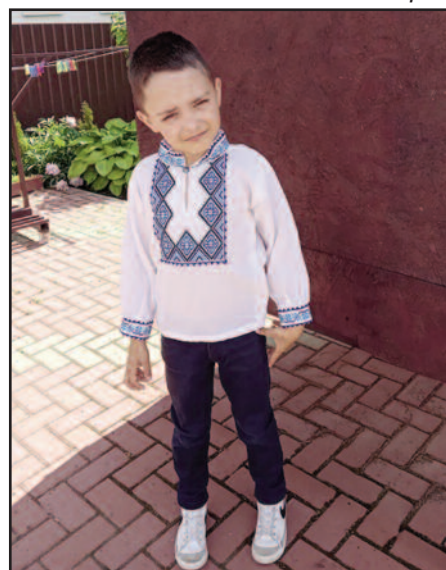


щоб я побачила, як він виходить на сцену.

Подія святкування 1 Червня відбулася завдяки Сучавській філії СУРУ. Зал культурного дому у Сереті був повен дітей і родичів, а по закінченню програми всі діти дістали подарунки від СУРУ.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки



Благодійний концерт у Бухаресті

(Продовження з 10 стор.)

враження. Румуни дуже гарна нація, вони щиро допомагають нам і намагаються, щоб ми відчували себе тут, як вдома, щоб ми мали затишок, спокій, їжу та влаштували сьогодні таке гарне свято для нас. Це чудовий концерт з українськими піснями. Ми ніби побували вдома в Україні та змогли поспівати ці гарні пісні, побачити цих гарних виконавців. Ми дуже щиро вдячні вам за підтримку, за це свято, за ці враження. Ніби ми знову в нашій мирній, вільній Україні й можемо насолоджуватися тим, що можемо співати наші українські пісні. Ми дуже вдячні вам, народу Румунії, ми дуже віримо в перемогу і сподіваємось, що незабаром вона буде і ми знову будемо співати свої пісні і запрошувати вас до нашої рідної України і так само пригощати і влаштовувати для вас гарні вечірки і гарні зустрічі.»

Богдан Клемпуш, українець з Бухареста, але родом з села Вишівська Долина Марамороського повіту, дуже радий, що мав можливість бути на концерті артистів з України: «Я народився на Мараморощині, на кордоні з Україною. Я пам'ятаю, що в дитинстві і потім під час всіх моїх студентських канікул в неділю ми дивились передачу по українському телебаченню «Вітаємо піснею». Це був сімейний стіл

після служби Божої, і це була така гарна українська атмосфера. Я дуже радий, що сьогодні, артисти, яких я бачив і слухав на цьому концерті, сьогодні привітали нас тут, в Бухаресті. Це був чудовий вечір. Я щиро поздоровляю



СУР за таку ініціативу. Я поздоровляю артистів і дякую їм. Вони сьогодні ще раз доказали, що українська культура, українська пісня та український дух незламний. Все буде Україна!»

На благодійному концерті було чимало румунів, друзів українців Румунії, серед них актриса Магда Беческу, яка поділилася своїми враження-

ми: «Я бачила сенсаційний концерт, слухала чудові голоси, які дійсно заслуговують бути народними артистами. Ми хочемо, щоб знову вони виступали у нас. Ми хочемо більше такого роду концертів. Мені дуже сподобалася атмосфера, думаю, що і артисти відчули нашу теплоту, ми їм щиро аплодували. Ми почували себе дуже добре, був чудовий вечір.»

Присутній на благодійному концерті голова Союзу українців Румунії, депутат **Микола Мирослав Петрецький** сказав як виникла ідея організувати благодійний концерт в Румунії за участі артистів з України: «Ми це хотіли ще з початку війни, але тому що ми були заклопотані гуманітарною допомогою і допомогою біженцям, які тимчасово проживають в Румунії, ми дотепер не змогли організувати ці концерти. Нам були відомі артисти і згодом ми домовилися з ними, щоб вони прибули з концертом до Румунії, з яким виступали й в інших державах Євросоюзу. Таким чином, в Румунії, можна сказати, завершилась серія цих концертів. Ми дуже раді, що нам вдалося організувати концерти у повітах Румунії, де компактно проживає українське населення, а саме в Сучавському, Марамороському, Тіміському повітах та в столиці Бухарест. Дуже багато людей були присутні на концертах: пересічні люди,

представники інших меншин, а також представники центральних та місцевих органів влади. Я думаю, що тепер громадяни Румунії ще раз доказали, що вони підтримують Україну, український народ, зокрема у такі важкі моменти. Я сподіваюся, що ця мала допомога принесе трохи втіхи українському народу у такий важкий період.»

Чекаю воскресіння мертвих

Всі люди, які проживають на землі, чогось чекають, вони надіються на когось або на що-небудь, сподіваються чогось. Чекаючи, ми бажаємо, щоб сповнилися різні наші бажання, щоб бути щасливими. У Святому Письмі можемо читати, що всі великі пророки, всі вибрані люди, які були у Божій службі, чогось чекали. Наведу кілька прикладів. Мойсей зі своїм народом 40 довгих років подорожували по пустині, чекаючи, щоб знайти Ханнан. Авраам чекав до старості, щоб його дружина Сарра народила йому сина, Йоакім та Анна чекали до глибокої старості, щоб народилася Мати Божя Марія. Так само Захарія та Єлисавета у похилому віці мали Пророка Предтечу, Хрестителя Йоанна. Вони чекали та пережили великий сором, не маючи до того часу власних дітей. Всі народи, починаючи з Адамом, чекали тисячі років, щоб народився Спаситель світу – Ісус Христос. Розслаблений чекав 38 років коло купальні, щоб оздоровитися (Йн.5). Далі можна навести чимало інших прикладів про людське чекання, а це лише з Святого Письма. Всяке діло має свій час та воно має здійснитися у певний час, і всяке наше чекання має спов-

нитися у свій час, щоб ми не чекали через міру, втративши радість результату свого чекання. Мудрий Соломон каже: «Відсунута надія – мука серця; а здійснене бажання – дерево життя» (Книга приповідок 13,12).

Я зізнаюся, що все своє життя, з самого дитинства, постійно чогось чекав: чекав, щоб минула ніч, щоб наступного дня знову грався з друзями, чекав, щоб минула зима і прийшло літо, канікули. Коли був малим, я чекав стати дорослим, щоб самому приймати рішення. Чекав закінчити університет, щоб стати священником, служити Богові. Сьогодні чекаю, щоб завершити роботу над новим великим храмом у нашому селі Русково на духовну користь всіх парафіян та на Божу Славу. І так, можна запримітити, що наші бажання, наші чекання продовжуються та змінюються з року в рік, або від одного дня до іншого, та залежить від часу та місця, де ми живемо, де працюємо.

Як я вже сказав, усі ми маємо різні чекання, одні з цих чекань сповняються, а інші запізнюються, а ще інші зовсім не сповняються. Але існує одне бажання, одне спільне чекання, яке всі ми, хри-



стіяни, просимо, щоб сповнилося, тоді коли мовимо молитвою «Вірую», а саме: «Чекаю воскресіння мертвих. І життя будучого віку». Це останнє наше чекання, а після цього вже не існує іншого чекання. Це останнє є найважливіше чекання, тому що воно показує нам, що ми не живемо лише для земного проходжого буття, але для життя будучого віку. Амінь!

Отець Іван ЮРЧА

Фото автора

Що означає бути святим

У першу неділю після Зішестя Святого Духа празнуємо всіх святих. Перед тим як видіти, чому заведене таке свято у цю неділю, а не в іншу, дивімся на значність слова «святий» у Новому Завіті.

Якщо для нас «святий» є та людина, котру ми вважаємо за приклад віри, для перших християн, як видимо на сторінках Нового Завіту, головню з послань Ап. Павла, «святі» називалися всі християни. На початку Послання до Римлян, де каже кому він написав це послання, Ап. Павло каже: «Усім, хто знаходиться в Римі, улюбленим Божим, *вибраним святим*, – благодать вам та мир від Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа» (1,7). Далі, у 8-му стишку видно що характеризує віруючих із Риму – їхня віра: «Отже, насамперед, дякую Богові моєму через Ісуса Христа за всіх вас, що віра ваша звідсиється по всьому світові». Але для Ап. Павла бути святим не означало бути досконалим, без гріха, тому він і каже, що Дух Святий заступається за нас, і коли Він це робить, означає, що ми ще потребуємо помочі: «А Той, Хто досліджує серця, знає, яка думка Духа, бо з волі Божої *заступається за святих*» (8,27).

Цю саму ідею, що християни, хоча названі Ап. Павлом святі, не є досконалі, знаходимо і в його Посланні до Ефесян: «І Він отоже настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за пастирів та вчителів, щоб *приготувати святих* на діло служби для збудування тіла Христового» (Ефес. 4, 11-12). Але, за апостолом, не тільки ті наставлені навчати і провадити святих в їхньому духовному житті можуть допомогати їм, але і вони самі через молитву одних за других: «Усякою молитвою і благанням кожного часу моліться духом, а для того пильуйте з повною витривалістю та молитвою за всіх святих, і за мене» (Ефес. 6,18-19).

Ап. Павло каже і яка є поведінка святих, яка є та поведінка, що відрізняє християн – святих, як він їх називає – від інших: «У потребах святих беріть участь; будьте гостинні до подорожніх. Благословляйте гонителів ваших, благословляйте, а



не проклинайте. Радуйтеся з тими, хто радується, і плачте з тими, хто плаче» (Рим. 12, 13-15). І дає й інші характеристики святих, кінчаючи тим, що є найголовніше, причина всіх наших подій – доброта: «Не бувай переможенний злом, а перемагай зло добром» (12,20).

На початку першого Послання до Коринтян, за звичаєм, Ап. Павло називає адресу, але, читаючи її, можемо думати, що не всіх християн називав святими: «Божій церкві, що в Коринті, *посвяченим у Хресті Ісусі, покликаним святим*, зо всіма, що на всякому місці прикликають Ім'я Господа нашого Ісуса Христа» (1 Кор. 1,2). Говорить тут про три категорії християн? Ні. Для нього всі християни є посвячені через Ім'я Ісуса Христа, починаючи від Хрещіння, всі християни є покликані святі, тому що початок нашої віри є від Бога, тому що Він нас покликав, а всі про кого він пише, є християни взагалі, з цілого світу.

Дуже важливо запам'ятати, що Ап. Павло не називає всіх християн святими за своїм розумом, не він вигадав цю назву віруючим. Він каже, що ми називаємось святими тому, що через нашу віру ми притягаємо на нас частину Божої святості, тому, каже він, Бог нам посилає всякі випробування, дозволяє, аби на нас прийшли усякі випробування, щоб ми стали учасниками Його святості» (Євр. 12,10). Тих, котрі вірують в Нього, Бог самий назвав у Старому Завіті святими через Його святість, бо Його святість передається Його синам. Він каже Мойсеєві: «Бо Я – Господь, Бог ваш, і ви освятитеся, і будете святі, бо святий Я» (Книга Левит, 11,44). До цього Бог закликає всіх тих, що вірують в Нього, всіх тих, які шукають Його. Тому що віруючі називаються святими у Новому Завіті, а головню в Дії Святих Апостолів і в Посланнях апостолів, після П'ятидесятниці, після Зішестя Святого Духа, Котрий нас освячує, перша неділя після цього великого празника є присвячена всім святим.

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Комітет філії Ботошани надихнувся приказкою «Краще пізніше, ніж ніколи», коли запропонував організувати та провести захід, присвячений українському поету Тарасу Шевченку. І вони добре зробили. Більше того, у них була хороша ідея, щоб акція проходила протягом двох днів у Михайленах (в суботу, 21 травня, у місті Ботошани в суботу, 21 травня, та відповідно – у неділю, 22 травня в селі Тудор Владіміреску. Це також була нагода вшанувати пам'ять загиблих героїв, захисників незалежності та цілісності української держави та донести до присутніх важливість участі у самооцінці цього річного перепису населення. В усіх трьох зазначених локаціях захід розпочався державними гімнами Румунії та України у виконанні учениць Дениси Антіки та Дениси Аніцулесей з середньої школи села Михайлени та хвилиною мовчання в пам'ять полеглих у несправедливій і нещадній війні, яку веде Російська Федерація проти України. Далі голова Ботошанської філії СУРУ Віктор Семчук представив почесних гостей та аспекти із життя і творчості Тараса Шевченка. З короткими промовами виступили гості з Румунії та України.

Гості з України висловили вдячність від імені громад, яких вони представляють, а також від українського народу за надану допомогу Україні, за прийом і розміщення біженців з України, які перебувають тимчасово на румунській території. Організатори події в місті Ботошани запросили на захід групу біженців у складі 25 осіб, батьків та дітей, які перебувають у кількох місцях Ботошанського повіту.

Почесними гостями цього заходу були від ботошанських місцевих органів влади та установ: проф. д-р Ада Александріна Маковей, генеральний шкільний інспектор, проф. Чіпріан Манолаке, заступник генерального інспектора,



проф. Богдан Суруджук, заступник генерального інспектора, інж. Еміл Мога, директор префектури, Бриндуша Олтеан, заступник директора ліцею ім. Александра Доброго, Анка Мік і Магда Оленюк, радники Бюро Європейського парламенту, мери комун Михайлени та Аврамени, представники деяких організацій та асоціацій, з якими Ботошанська філія СУРУ співпрацює.

Від імені органів місцевої влади населених пунктів України, з якими Ботошанська філія має тривалу та плідну співпрацю, взяли участь: староста сіл Старий Вовчинець та Біла Криниця Заболотнюк Лілія Василівна, секретар Кам'янецької сільської ради Крецу Надія Георгівна, староста села Стерча Будей Наталія Василівна, деректор школи села Стерча Олена Гофу, завідувача дитячою установою села Стерча Галина Мішяю.

Вистава з нагоди відзначення 208-ї річниці від дня народження Т.Г.Шевченка, модератором якої

Шевченко у Ботошанах



був шкільний інспектор, професор Павло Білокопитюк, розпочалася (з невеликими змінами від місця відбування) віршами Тараса Шевченка, після чого слідував вінець українських та румунських народних пісень у виконанні духового оркестру «Буковинські квіти», під керівництвом Аурела Грамади. Програма продовжилася декламацією віршів з української та румунської літератури (Михая Емінеску в переладі українською мовою); вірші читали Олеся Ганчерюк, Кодріна Аніцулесей, Ралука Іванічук, Габріел Яворинчук, учні з Михайлен та Киндешт та українськими піснями у виконанні учнів Александри Паули Чоргодолі та Дениси Аніцулесей, малолітніх братів Карола та Роберта Ірімчуків, які виконали відому українську пісню «Смерека» та одну румунську народну пісню, за що були нагороджені тривалими оплесками глядачів.

Завершення програми належало гостям з України, відповідно, народному аматорському колективу «Вишиванка» з села Старий Вовчинець, керівник Анатолій Балан та Тріо «Любисток» Кам'янецького будинку культури, керівник Наталія Гукай. Концертна програма включала українські народні та сучасні естрадні пісні патріотичного спрямування, які викликали в залі справжні овації.

Вокальний гурт «Вишиванка» розпочав свій виступ віршами:

ПОЛИН ЗАМІСТЬ МЕДУ

*Чому полин їмо ми замість меду
На Богом даній рідній нам землі?
В обійми орків руки не розведу.
Ви прокляті навіки москалі!
Невже святого зовсім в вас немає?
А може, то ніколи й не було?*



*Чому вбивати совість дозволяє?
У вас панує тільки зло?
Вієвались ви у нашу рідну хату
На українській цій святій землі,
Та кожен з вас отримає розплату –
Варитись вам у пеклі у смолі.
Ми – гасди тут, і це вам треба знати,
В своїй господі тут керуєм ми.*

*Ви нас прийшли, тварюки, убивати,
Але самі поляжете кістками.
Із хлібом-сіллю ми вас не зустріли
І рушниками не встелили путь.
Чому ж в полоні, орки, ви прозріли?
Не можу цього зовсім я збагнути.
А через вас полин в нас замість меду,
Гірка й болюча в кожного сльоза.
За нами ПЕРЕМОГА попереду,
Бо з нами Бог і з нами Небеса!*

З великим пафосом та емоціями ведуча вокального гуртка «Вишиванка», наприкінці програми промовила молитву за Україну та український народ:

*Молитвою небо тримаю,
Руками відводжу біду,
Я сили такої не маю,
Щоб кулі спинить на льоту.
«Ти Господи мій, найсильніший,
У Тебе могутність така,
Що землю ТИ можеш прикрити,
Лиш в Тебе, така є рука.
Я прошу Тебе, я благаю!
Прикрій Україну мою,
Ісуси Ти мій, найрідніший,
Прости всі провини мої,
Спаси мій народ український,
Що гине а жорстокій війні.
ВІН землю свою захищає
Домівку, родину, сім'ю!*

У селі Тудор Владіміреску програму завершили пісні у виконанні вокального гуртка учнів другого класу місцевої школи та місцевого церковного хору, а також віршем українською мовою в інтерпретації учня місцевої школи.

У громадах, де проходили заходи, місцеві органи, представники запрошених установ та організацій, які взяли участь у події, глядачі високо оцінили зусилля організаторів заходу та якість представленої програми. Зусилля Ботошанської філії щодо організації заходу, присвяченого укра-



їнському поетові Тарасу Григоровичу Шевченку, були оцінені глядачами бурхливими оплесками..

Ми були і залишаємося з українським народом і біженцями, які тимчасово перебувають на території Румунії, повністю поділяючи їхнє переконання, що перемога буде на їхньому боці і вони незабаром зможуть повернутися додому. Із уст виступаючих глядачі зрозуміли, що народ ніколи не повинен втрачати віри, сили духу та незламності, адже матеріальні блага минають, що все буде добре, оскільки добро завжди перемагає зло. Зараз ніхто не знає, коли в Україні запанує мир, але він прийде – у цьому гості з України висловили свою впевненість. «Ми, без сумніву, перемажемо! Ми завжди перемагали, бо це тече у наших жилах – жага до свободи, любов до рідної землі, нашої мови, культури, пісень», сказала наприкінці виступу одна із членів гуртка «Вишиванка»

Слава Україні! Героям слава!

ВІКТОР ГРИГОРЧУК,
заступник голови СУРУ
Фото автора

ТУГА ЗА ДРУГОМ

*Я так бажаю стрітись із Кідещуком,
Почути його милу українську мову.
Бажаю з ним піти, як і колись, селом
Й вести про Негостину душевну розмову.*

*Він так прекрасно про село це говорить,
Як появилася воно на цьому світі,
Про красоту його так любо він писав,
Він бачив його у завіях і в буйнім цвіті.*

*Він так любив село, як любить Бог людей,
Як любить сонце землю, щоб її зігріти,
В його душі горіли тисячі ідей,
Він ними міг був світ увесь озолотити.*

Пам'яті незабутнього Івана Кідещука

*Він, як письменник, Негостині показав
І українцям свій талант й його діяння,
Талант ще й нині сяє, щоб це кожний знав,
Що Кідещук здобув ним вічне існування...*

*Він нині сяє в безконечних небесах,
Ангели його там, як лицаря, прийняли,
І співом у своїх святих піснях
Кідещука Івана привітали.*

*Тому бажав би стрітись із ним,
Щоб розповів про красоту небесну,
Він, як письменник і як херувим,
Як він злетів у красоту чудесну.*

*Тому я певний є, що Кідещук живе,
Він в красоті небесній не помре ніколи,
Тому із ним зустрінись серце моє жде,
Як сонячної ласки захмарене поле...*

*Ту зустріч із письменником Кідещуком
Господь небесний в той момент осяє,
І дух мій з радості із цілим селом,
Безсмертного Івана привітає.*

Михайло ВОЛОЩУК

За повідомленням Офісу Генерального прокурора України, станом на 10 травня було зареєстровано 15,657 злочинів проти України. Ще 15 березня Сенат США одностайно ухвалив резолюцію, яка вимагає розслідування щодо президента Росії Володимира Путіна як воєнного злочинця. 23 березня Сейм Польщі визнав Путіна воєнним злочинцем. Злочин — відповідно до міжнародного кримінального права — було уже саме вторгнення в Україну. Російські вояки вбивають, калічать і катують мирних мешканців, ґвалтують жінок і дівчат. 3 квітня було оприлюднено дані про масові вбивства, катування та ґвалтування мирних мешканців у Бучі Київської області під час окупації міста російськими військами. Ще гірша ситуація щодо масових убивств, вчинених російськими військовими, виявилася у Бородянці.

В Україні від початку війни станом на 10 травня загинуло 3,380 цивільних осіб, але реальні цифри значно вищі. 229 дітей загинуло та понад 421 поранено. Станом на 22 квітня зафіксовано 400 звернень щодо зґвалтувань з боку російських військових.

Треба сказати, що таку ситуацію передбачали відомі фантасти. П'єр Буль у 1963 році видав науково-фантастичну книгу «Планета мавп», за якою у 1968 році було створено фільм з такою ж назвою. Космічний корабель, відправлений із Землі, здійснив посадку на невідомій планеті, де панували озброєні мавпи, які ловили людей як диких тварин. Фільм важко дивитися. Жорстокість мавп вражає. Масові вбивства людей заповнюють екран. Трупів підвішені за ноги на довгих тичках. Уцілілі люди загнані в клітки без одягу чи якоїсь постелі.

РОСІЯНИ – ВБИВЦІ, ГВАЛТІВНИКИ І МАРОДЕРИ



У наш час вигадка фантастів стала реальністю. 3 травня перехоплено розмову російського окупанта, який з великим задоволенням розповідає про страшні катування, які застосовують російські окупанти до цивільних українців та полонених українських військових.

У цьому числі «Свободи» наведено жахливі факти про зґвалтування малолітніх дітей російськими вояками. Служба безпеки України опуб-

лікувала докази, що дехто з мирних мешканців Росії закликає своїх солдатів вбивати та катувати українських дітей. Нові докази звірств окупантів виявлені на Харківщині: вони вихваляються катуванням українських військових та обстрілами мирних селищ. На сайті російського державного агентства «РИА Новости» з'явилася стаття із закликами вчинити геноцид українців. Депутат Державної думи Росії Олексій Журавльов заявив, що для «денацифікації» необхідно знищити два мільйони українців, а депутат Олег Матвейчев заявив про необхідність ліквідації таких понять як «Україна» і «українці».

За подібні заклики під персональні санкції Євросоюзу потрапила речниця Міністерства закордонних справ Росії Марія Захарова, відомі російські пропагандисти — головна редакторка видання «Russia Today» Маргарита Симонян та телеведучий Володимир Соловйов.

У 1941 році, коли німецькі нацисти вторглися в СРСР, російський поет Ілля Еренбург написав вірш «Убий», який закінчується закликом: «За стислий рот твоєї дружини, за те, що роки спалені, за те, що немає ні сну, ні стін, за плач дітей, за крик сирен, за те, що навіть образи свої проплакали очі, за горе ображених бджіл, за те, що він до тебе прийшов, за те, що ти — не їж, не пий, як кров у скропі — одне: убий!». Настав час нагадати російським воякам — від генерала до піхотинця — про заклик їхнього земляка. Володимир Путін не читав і не читатиме вірш Еренбурґа, а от його солдатам варто прочитати до того, як вони навзавжди ляжуть в український ґрунт.

ЩО ОЗНАЧАЄ ЛІТЕРА Z?

Літера **Z** стала символом війни Росії проти України. Але що означає символ? Його використовують політики, малюють на автомобілях, рекламних щитах та автобусних зупинках. Фотографії з цим символом ширяться соцмережами.

Знадобилося менше двох тижнів, щоб символ Z поширився серед тих, хто підтримує війну Путіна в Україні.

Існує кілька теорій щодо того, що насправді означає символ Z. Спочатку вважали, що Z — це насправді цифра 2-22 лютого (22.02.2022). Саме в цей день Росія ратифікувала угоду про «дружбу, співпрацю та взаємодопомогу» з самопроголошеними «ДНР» та «ЛНР» Дехто вбачав у букві Z знак «Зорро». Крім того, існувала версія про те, що за цим символом може ховатися

«Захід» — напрямок, у якому рухаються російські військові. Втім, ця гіпотеза не знайшла підтвердження, оскільки англійською Захід пишеться West (або western, якщо йдеться про «західний напрямок»). Але зараз думають, що цей символ — це просто спосіб російських військових позначити власні сили на російському військовому обладнанні.

Ветеран російського спецназу Сергій Кувікін розповів, що різні символи означають різні військові частини: «Використовують такі символи: Z у квадраті, Z у колі, Z із зіркою або просто Z окремо». Він сказав, що маркування допомагає переконатися, що війська, які, можливо, не контактують з іншими, перебувають там, де мають бути.

Міністерство оборони Росії тривалий час не коментувало сенсу символів на броні їхніх танків. При цьому військові експерти зазначали, що чекати на «розсекречення» до закінчення спецоперації не варто. Насамперед тому, що «особ-

ливого секрету тут немає! Ветеран спецназу майор запасу Сергій Кувікін зазначив, що тактичні номери надаються кожному підрозділу незалежно від того, де перебувають військові: «Часто підрозділам надаються символи — літери, геометричні фігури та багато іншого. Все це потрібно, щоб розрізняти між собою підрозділи»

Експерт військово-геральдичної служби Сергій Турчев пояснює, що нанесення емблем на військовій техніці передбачено лише для участі у парадах, але не для бойових дій, де маскуванню має велике значення: «Літера Z на російській техніці — це лише тимчасовий розпізнавальний знак для службового користування. Шукати в ньому якийсь особливий потаємний сенс не має значення, це лише знак ідентифікації».

Усе ж ця літера допомагає війську України краще розпізнавати бойові машини ворога.

BBC News, Україна

Делегация вчителів з України відвідала Сучавщину

У період 27-28 травня в загальній школі с. Шербівці, Сучавського повіту, відбувся останній етап Міжнародного партнерського проекту «Дружба без кордонів», етап під назвою «Емінеску – зірка румунської поезії». Нагадуємо, що це партнерство було укладено між п'ятьма установами: Союз Українців Румунії (СУР), Сучавська філія, очолена Іллею Саучуком, Шербівська школа, представлена директокою Сільвією Бойчук, Радівецька школа «Богдан Воде», представлена директором Раду Мунтяну, Національний Сучавський Коледж ім. Міхая Емінеску, представлений директоркою Анкою Марією Трончу та Тернавський ліцей ім. Василя Богрі, представлений директором Іваном Івановичем Чіботару.

Основна мета полягала в тому, щоб стимулювати зацікавленість учнів та викладачів, які беруть участь у цьому, у популяризації освіти, культури та традицій Буковини для збереження рідної мови та етнічної ідентичності. На жаль, враховуючи геополітичну ситуацію в Україні, ми не змогли провести третій захід «Тарас Шевченко – Кобзар української поезії», який мав відбутися в Каменській Філії Тернавського ліцею ім. В. Богрі.

Українську делегацію очолювала викладачка Гайна Лариса, керівник проекту з української сторони, з викладачами Фрумосу Кароліною, Головач Віолетою, Долгаю Веронікою та Загарюк Ніною. Своєю присутністю вшанувала нас пані Серафима Криган, науковий співробітник Чернівецької філії ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», автор підручників з української мови. Асистентка др. Анджела Робу з Факультету Філології та Комунікаційних Наук Сучавського Університету «Штефан чел Маре» та інсп. Ілля Саучук, голова Сучавської Філії Союзу Українців Румунії, були присутні та високо оцінили усі заходи, передбачені програмою.

Гості взяли участь у показовому уроці, який провела вчителька початкових класів Сільвія Паулюк. Учні підготовчого класу протягом усього заходу проявили оригінальність, природність та багато енергії. Вони виявилися набагато вище рівня підготовчого класу. Окрім



ґрунтовного знання румунської мови, діти довели свою креативність та майстерність у виготовленні закладок, які вони подарували нашим гостям. Малюки танцювали та співали українською та румунською мовами.

Учителька Оана Ніколайчук підготувала мистецьку програму з піснями та віршами Міхая Емінеску румунською та українською мовами. Після обідньої перерви вчителі взяли участь у презентації пані Серафими Криган про міжкультурну освіту на тему «Аспекти методики навчання на уроках румунської та української мови та літератури». Вона познайомила нас з новим підручником української мови для першого класу, на кожній сторінці якого є штрих-код. Після сканування телефоном можна почути підтримку для кожного уроку. Ця новинка приємно здивувала вчителів-учасників, які оцінили інноваційний елемент як дуже корисний.

В останній частині бібліотекар Шербівської громадської бібліотеки, Грацієла Сандуляк, представила виставку місцевих традиційних вишивок «Душевна казка у святковий день». Вона розповіла нам про значення та символи візерунків. Роботи виконували місцеві народні майстри, учні та вчителі з Шербівців та Калинешт у рамках трьох проектів, які координувала пані Сандуляк, здійснених за підтримку мерії Шербівців.

На другий день була організована екскурсія, яка включала туристичні визначні пам'ятки Сучавського повіту: Сучавську фортецю, Музей буковинського села, меморіальний будинок і музей композитора Чіпріана Порумбеску, Музей писанок у селі Вама. Наша подорож завершилася прогулянкою на паровозі, якого звуть «моканіца» – прогулянка в казковий край гуцулів.

Ця діяльність стала можливою завдяки підтримки директорки Шербівської загальної школи Сільвії Бойчук та фінансовій підтримці Союзу Українців Румунії.

Красиві речі робляться з чудовими людьми! Ми дякуємо команді проекту та всім, хто причетний до гарного проведення цієї акції!

Міхаєла Делія МАРТІНЯК
Фото авторки

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – Тереза ШЕНДРОУ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОУ
Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614